

Пише се	Назовава се	Чете се като
А, а	а	а, ъ и междинните звукове между а и ъ , които се проявяват като варианти ¹ в сричка без ударение – <i>в̀ар / чет̀а / глав̀а / кат̀етър</i>
Б, б	бъ	б, б' ² или п – <i>баба / бягам / жлеб</i>
В, в	въ	в, в' или ф – <i>вадя / вятър / молив</i>
Г, г	гъ	г, г' или к – <i>гадост / гявол / бряг</i>
Д, д	дъ	д, д' или т – <i>давам / дюля / извод</i>
Е, е	е	е и вариант, малко по-близък до и , който се проявява в сричка без ударение ³ – <i>л̀есно / пепел̀ива</i>
Ж, ж	жъ	ж или ш – <i>жаба / валеж</i>
З, з	зъ	з, з' или с – <i>заник / зяпам / образ</i>
И, и	и	и и вариант, малко по-близък до е , който се проявява в сричка без ударение ⁴ – <i>б̀йло / жив̀ея</i>
Й, й	и кратко	само в комбинация с гласен звук – много кратък плъзгащ се звук, сходен по място на създаване и със звука и , и със звука г – <i>Й̀осиф / м̀айка / полил̀ей / Й̀овита / гл̀едай / сл̀авеи</i>
К, к	къ	к или к' – <i>коте / кюскам</i>
Л, л	лъ	л или л' – <i>лов / люляк</i>
М, м	мъ	м или м' – <i>мама / мярка</i>
Н, н	нъ	н или н' – <i>номер / няма</i>
О, о	о	о, у и междинните звукове между у и о , които се проявяват като варианти в сричка без ударение – <i>òбич / от̀ивам / бот̀уши / колес̀ница</i>
П, п	пъ	п или п' – <i>падам / пiana</i>
Р, р	ръ	р или р' – <i>радост / ряпа</i>
С, с	съ	с или с' – <i>сам / сядам</i>
Т, т	тъ	т или т' – <i>топка / тяло</i>
У, у	у	у, о и междинните звукове между о и у , които се проявяват като варианти в сричка без ударение – <i>̀урва / ут̀еха / куп̀увам / полун̀одц</i>
Ф, ф	фъ	ф или ф' – <i>форма / шоф̀ьор</i>
Х, х	хъ	х – <i>хапка</i>
Ц, ц	цъ	ц или ц' – <i>цар / цяр</i>
Ч, ч	чъ	ч – <i>чаша</i>
Ш, ш	шъ	ш – <i>шатра</i>
Щ, щ	штъ	ш+т или ш+т' – <i>щавя / щяха</i>
Ъ, ъ	ъ, ер голям	ъ, а и междинните звукове между ъ и а , които се проявяват като варианти в сричка без ударение – <i>г̀ъба / м̀етър / съобраз̀явам / р̀екъл</i>
Ь, ь	ер малък	знак за „мекост“ на съгласния звук, изписан преди ь – <i>Пет̀ьо / Д̀ьо Гол / л̀ьохман / бокс̀ьор</i>
Ю, ю	йу	1. йу в началото на думата или след знак за гласен звук – <i>Ю̀ода / хатихума̀юн / юд̀ейство / юрд̀ечка</i> 2. знак за „мекост“ на съгласния звук, изписан преди ю , ако следващият гласен е у или вариант на у или на о – <i>д̀юна / с̀юнгер / люб̀им / гю̀мè</i>
Я, я	йа	1. йа или йъ в началото на думата или след знак за гласен звук – <i>я̀вор / Рамай̀на / Я̀ндоня / замай̀яна</i> 2. знак за „мекост“ на съгласния звук, изписан преди я , ако следващият гласен е а, ъ или вариант на а или на ъ – <i>м̀ятам / отв̀явам / п̀ясък / затв̀аряйте</i>

¹ Вариантите на звуковете, при които се запазват непроменени основните физични и произносителни характеристики, се наричат „алофони“.

² С **б', в', г', д'** и т.н. се бележи „мекост“ на съгласния звук единствено за нуждите на описанието на звуковете в езика. Как, с какви средства се маркира мекостта на съгласните звукове при писане ще бъде посочено по-долу в таблицата. Наричаме тази характеристика „мекост“, защото при артикулиране на такива звукове езикът се доближава до палатума – до мекото небце.

³ Вариантите на **е** и **и** се проявяват много по-слабо от вариантите на **а, ъ, о** и **у**, като са почти неприемливи за коректния нормативен изговор.

⁴ Виж предходната бележка 3.

